

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 95/18
U Luxembourggu 28. lipnja 2018.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-216/18 PPU
Minister for Justice and Equality/LM (Nedostaci u pravosudnom sustavu)

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika E. Tancheva, izvršenje europskog uhidbenog naloga mora se odgoditi ako nadležno pravosudno tijelo utvrdi ne samo da postoji stvarna opasnost od očitog uskraćivanja sudske zaštite zbog nedostataka u pravosudnom sustavu države članice izdavateljice nego ako je osoba protiv koje je izdan taj nalog usto izložena takvoj opasnosti

Radi utvrđivanja je li dotična osoba izložena takvoj opasnosti pravosudno tijelo izvršenja mora uzeti u obzir posebne okolnosti koje se odnose na tu osobu i na kazneno djelo zbog kojeg se ona progona ili je osuđena

Poljski sudovi izdali su tri europska uhidbena naloga protiv poljskog državljanina LM radi progona zbog neovlaštenog prometa drogama. Nakon što je osoba LM uhićena u Irskoj 5. svibnja 2017., ona nije pristala na predaju poljskim tijelima obrazlažući odbijanje činjenicom da zbog reformi poljskog pravosudnog sustava postoji stvarna opasnost da u Poljskoj neće imati pošteno suđenje.

Doista, Sud je u svojoj presudi Aranyosi i Căldăraru¹ presudio da se izvršenje europskog uhidbenog naloga mora odgoditi ako pravosudno tijelo izvršenja utvrdi da u pogledu osobe protiv koje je izdan taj nalog postoji stvarna opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u smislu Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Međutim, ta je odgoda moguća tek nakon dvostupanjskog razmatranja. Kao prvo, pravosudno tijelo izvršenja mora utvrditi postojanje stvarne opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u državi članici izdavateljici, među ostalim, zbog sustavnih nedostataka. Kao drugo, to se tijelo mora uvjeriti da postoje ozbiljni i utvrđeni razlozi za vjerovanje da će osoba na koju se odnosi europski uhidbeni nalog biti izložena takvoj opasnosti. Naime, postojanje sustavnih nedostataka ne podrazumijeva nužno da će u konkretnom slučaju dotična osoba u slučaju predaje biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.

Postupajući u predmetu, High Court (Visoki sud, Irska) pita Sud mora li pravosudno tijelo izvršenja, kako bi bilo obvezno odgoditi izvršenje europskog uhidbenog naloga, utvrditi, u skladu s presudom Aranyosi i Căldăraru, s jedne strane, da postoji stvarna opasnost od povrede prava na pošteno suđenje zbog nedostataka u poljskom pravosudnom sustavu i, s druge strane, da je dotična osoba izložena takvoj opasnosti, ili je dostatno utvrđenje da u poljskom pravosudnom sustavu postoje nedostaci, pri čemu se to tijelo ne mora uvjeriti da je dotična osoba izložena tim nedostacima. High Court također pita Sud koje informacije i jamstva mora dobiti od pravosudnog tijela izdavanja, ovisno o slučaju, radi odbacivanja te opasnosti.

Ta se pitanja postavljaju u kontekstu razvoja i reformi poljskog pravosudnog sustava zbog kojih je Komisija 20. prosinca 2017. donijela obrazloženi prijedlog kojim je pozvala Vijeće da na temelju članka 7. stavka 1. UEU-a utvrdi postojanje očite opasnosti da Poljska teško prekrši vladavinu prava².

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik E. Tanchev prije svega navodi da je na pravosudnom tijelu izvršenja donošenje odluke o postojanju stvarne opasnosti od povrede prava

¹ Presuda Suda od 5. travnja 2016. u spojenim predmetima [C-404/15 PPU](#) i [C-659/15 PPU](#), vidjeti priopćenje za medije [br. 36/16](#).

² Prijedlog odluke Vijeća o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava od 20. prosinca 2017., COM(2017) 835 final.

na pošteno suđenje zbog nedostataka u poljskom pravosudnom sustavu. On u tom pogledu pojašnjava da je nevažna činjenica da Vijeće do sada nije donijelo odluku na čije ga donošenje Komisija poziva svojim obrazloženim prijedlogom. Naime, ocjena koju će prema potrebi provesti Vijeće u okviru članka 7. stavka 1. UEU-a ne odnosi se na isti predmet kao ocjena koju provodi pravosudno tijelo izvršenja. Prvonavedena ocjena odnosi se na opasnost od kršenja vladavine prava, a druga na opasnost od povrede prava na pošteno suđenje. Doista, obilježja potonje opasnosti moguće je identificirati, a prethodne ne. Usto, utvrđenje Vijeća o postojanju očite opasnosti od teškog kršenja vladavine prava moglo bi dovesti do pokretanja postupka pred Europskim vijećem i zatim do obustave primjene Okvirne odluke o europskom uhidbenom nalogu³ u pogledu Poljske, što zasigurno nije slučaj kada pravosudno tijelo izvršenja utvrdi postojanje stvarne opasnosti od povrede prava na pošteno suđenje.

Nezavisni odvjetnik zatim navodi da stvarna opasnost od povrede prava na pošteno suđenje, a ne zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, o kojoj je riječ u presudi Aranyosi i Căldăraru, može dovesti do obveze odgode izvršenja europskog uhidbenog naloga. Naime, uzajamno priznavanje europskih uhidbenih naloga pretpostavlja da će se u državi članici izdateljici progon zbog kojeg su ti nalozi izdani provoditi pred neovisnim i nepristranim pravosudnim tijelom. Stoga, ako postoji stvarna opasnost da postupak koji se vodi u državi članici izdavanja ne ispunjava taj zahtjev, premisa na kojoj počiva obveza izvršavanja svakog europskog uhidbenog naloga ne postoji.

Međutim, nezavisni odvjetnik smatra da za nužnost odgode izvršenja europskog uhidbenog naloga mora postojati stvarna opasnost od očitog uskraćivanja sudske zaštite, a ne povreda prava na pošteno suđenje. Naime, ograničenja načela uzajamnog povjerenja moraju se usko tumačiti. Štoviše, pravo na pošteno suđenje može biti ograničeno ako se, među ostalim, tim ograničenjima poštuje bitan sadržaj tog prava. Stoga je pravosudno tijelo izvršenja obvezno odgoditi izvršenje europskog uhidbenog naloga samo ako postoji stvarna opasnost od povrede *bitnog sadržaja* prava na pošteno suđenje.

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, nije moguće isključiti da bi nepostojanje neovisnosti sudova države članice izdateljice *u načelu* moglo biti očito uskraćivanje sudske zaštite. Međutim, da bi to bilo tako, to nepostojanje neovisnosti mora biti toliko ozbiljno da poništava poštenost suđenja. Na irskom je sudu da na temelju tih razmatranja utvrdi je li *u ovom slučaju* navodno nepostojanje neovisnosti poljskih sudova toliko ozbiljno da poništava poštenost suđenja i stoga predstavlja očito uskraćivanje sudske zaštite. Irski sud mora se u tu svrhu temeljiti na objektivnim, pouzdanim, preciznim i uredno ažuriranim elementima koji dokazuju stvarnost nedostataka koji utječu na poljski pravosudni sustav. U tom se pogledu u obzir može uzeti Komisijin obrazloženi prijedlog, pod uvjetom da se irski sud informira o mogućem razvoju situacije u Poljskoj koji bi uslijedio nakon tog dokumenta.

Nezavisni odvjetnik zatim navodi da je pravosudno tijelo izvršenja obvezno odgoditi izvršenje europskog uhidbenog naloga tek ako utvrdi ne samo da postoji stvarna opasnost od očitog uskraćivanja sudske zaštite zbog nedostataka koji utječu na pravosudni sustav države članice izdateljice nego ako je *osoba protiv koje je izdan* taj nalog usto izložena takvoj opasnosti. Naime, čak i pod pretpostavkom da u Poljskoj zbog nedavnih reformi pravosudnog sustava postoji stvarna opasnost od očitog uskraćivanja sudske zaštite, iz toga se ne može zaključiti da *nijedan* poljski sud ne može, *neovisno o tome o kojem je predmetu riječ*, postupati poštujući pravo na pošteno suđenje. Stoga radi dokazivanja da je dotična osoba izložena predmetnoj opasnosti od očitog uskraćivanja sudske zaštite valja utvrditi postojanje posebnih okolnosti koje se odnose na tu osobu ili na kazneno djelo zbog kojeg se ona progona ili je osuđena, a koje je izlažu takvoj opasnosti. Dotična osoba dužna je dokazati postojanje ozbiljnih i utvrđenih razloga za vjerovanje da je izložena stvarnoj opasnosti od očitog uskraćivanja sudske zaštite u državi članici izdateljici. Nacionalni sud dužan je ocijeniti je li u konkretnom slučaju osoba LM dokazala kako bi se

³ Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 83., str. 3. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.)

nedostacima u poljskom pravosudnom sustavu, pod pretpostavkom njihove utvrđenosti, onemogućilo postupanje neovisnog i nepristranog suda u njezinu predmetu.

Naposljetku, nezavisni odvjetnik pojašnjava da, kada pravosudno tijelo izvršenja utvrdi postojanje stvarne opasnosti od očitog uskraćivanja sudske zaštite u državi članici izdavateljici, ono je dužno od pravosudnog tijela izdavanja zatražiti sve potrebne dodatne informacije koje se odnose, s jedne strane, na zakonodavne promjene koje su nastale nakon elemenata kojima raspolaže, a kako bi se utvrdilo postojanje takve opasnosti, i, s druge strane, na pojedinosti o osobi protiv koje je izdan europski uhišbeni nalog odnosno prirodi kaznenog djela za koje se ta osoba progoni ili je osuđena.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106